

**UCHWAŁA NR XXXVI/ /2017
RADY MIEJSKIEJ OSTRZESZÓW
z dnia 27 grudnia 2017 r.**

**w sprawie programu profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych
i narkomanii dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na rok 2018**

Na podstawie art.18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1875 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 487 z późn. zm.) Rada Miejska Ostrzeszów uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na rok 2018” w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Ostrzeszów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

BURMISTRZ

mgr inż. Mariusz Witek

RADCA PRAWNY
Artur Derewiecki

Uzasadnienie
do UCHWAŁY NR XXXVI/ /2017
RADY MIEJSKIEJ OSTRZESZÓW
z dnia 27 grudnia 2017 r.

**w sprawie programu profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych
i narkomanii dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na rok 2018**

Do zadań samorządu gminy należą sprawy określone w przepisach art. 1 i art. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zgodnie z art. 4 ust. 1 powołanej wyżej ustawy określone zadania są realizowane w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, który stanowi część gminnej strategii integracji i polityki społecznej.

Z uwagi na fakt, iż Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2017, przyjęty Uchwałą Nr XXVI/154/2016 Rady Miejskiej Ostrzeszów z dnia 28 grudnia 2016 roku, traci ważność z dniem 1 stycznia 2018 roku, uzasadnionym jest uchwalenie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta i Gminy Ostrzeszów na 2018 rok.

BURMISTRZ

mgr inż. Mariusz Witek

Załącznik
do UCHWAŁY NR XXXVI/ /2017
RADY MIEJSKIEJ OSTRZESZÓW
z dnia 27 grudnia 2017 r.

PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII
DLA MIASTA I GMINY OSTRZESZÓW
NA ROK 2018

OSTRZESZÓW
GRUDZIEŃ 2017

Wprowadzenie

Wśród wielu problemów społecznych występujących w Polsce jako jedne z czołowych wysuwają się problemy związane z nadużywaniem alkoholu i narkotyków. Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają też na całą populację.

Podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii w Polsce stanowi ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 487 z późn. zm.), ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 783 z późn. zm.), ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 1390 z późn. zm.), ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 1916), rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020, rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie rocznej informacji o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego, rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 listopada 2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień.

Realizacja zadań, o których mowa w ust.1, jest prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych stanowiącego część strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwalonego corocznie przez radę gminy, uwzględniającego cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, określone w Narodowym Programie Zdrowia:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 7) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

I Diagnoza problemów uzależnień

Miasto i Gmina Ostrzeszów liczy **23.668** mieszkańców (w tym **19.138** mieszkańców powyżej 18 roku życia).

Na terenie gminy mamy :

- 10 szkół podstawowych z 2362 uczniami;
- 3 szkoły średnie z 1890 uczniami;
- SOSzW z 84 uczniami;
- Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych z 54 uczniami;
- 6 przedszkoli z 495 dziećmi.

Na terenie gminy znajduje się :

- powołana przez Burmistrza Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Klub Abstynenta oraz Grupa AA „Baszta” oraz „Rondo”;
- 6 Świetlic Środowiskowych;
- Poradnia Leczenia Uzależnień;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
- Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej;
- Komenda Powiatowa Policji;
- Sąd Rejonowy z zespołem kuratorskim;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna;
- Kinoteatr;
- Gminny Ośrodek Kultury z sekcjami zainteresowań.

Analizując problemy społeczne formułowane przez mieszkańców Miasta i Gminy Ostrzeszów na pierwsze miejsce wysuwają się: przemoc i agresja w środowiskach rodzinnych, spożywanie alkoholu oraz środków psychoaktywnych przez nieletnich.

O stanie problemów alkoholowych i narkomanii świadczą następujące dane:

- w roku 2016 zatrzymano w stanie nietrzeźwości 275 osób;
- w roku 2017 zatrzymano w stanie nietrzeźwości 235 osób;

Tabela 1. Dane dotyczące zatrzymań osób pod wpływem alkoholu na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów w latach 2013-2017 (KPP Ostrzeszów).

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017
Liczba zatrzymań w związku z prowadzeniem pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości	200	276	262	193	149
Liczba zatrzymań w związku z prowadzeniem pojazdu nie mechanicznego (rower) w stanie nietrzeźwości	163	119	107	65	42
Liczba zatrzymań w związku z prowadzeniem pojazdu mechanicznego w czasie czynnego zakazu prowadzenia oraz w stanie nietrzeźwości	13	26	24	8	18
Liczba zatrzymań sprawców przemocy domowej po spożyciu alkoholu	22	21	15	9	26

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2016 rozpatrzyła 33 wnioski a w roku 2017 - 38 wniosków o objęcie osób uzależnionych od alkoholu leczeniem w zakładzie leczenia odwykowego;
- w Poradni Leczenia Uzależnień w roku 2016 udzielono 3800 porad;

Tabela 2. Liczba osób leczonych w Poradni Leczenia Uzależnień w Ostrzeszowie w latach 2013-2016.

Wyszczególnienie		2013	2014	2015	2016
Liczba osób leczonych ogółem	Kobiety	35	33	23	36
	Mężczyźni	201	194	194	191
Liczba osób leczonych wg kryterium wieku	Do lat 18	2	1	0	1
	19-29 lat	24	19	23	32
	30-64 lat	195	192	184	183
	65 lat i więcej	15	15	10	11
Liczba osób leczonych po raz pierwszy w życiu		96	115	90	119 (101 mężczyźni)
Zobowiązani do leczenia odwykowego		12	6	23	7

- Świetlice Środowiskowe w Ostrzeszowie, Siedlikowie, Rogaszycach, Bledzianowie oraz Rojowie objęły swoją opieką 115 dzieci w tym dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i przemocą w rodzinie;
- z badań przeprowadzonych wśród uczniów szkół średnich i podstawowych wynika, że drastycznie obniża się wiek inicjacji alkoholowej, charakterystyczne przy tym jest, że młodzież nie ma prawidłowego rozeznania co do choroby alkoholowej i problemu alkoholizmu i narkomanii.

Tabela 3. Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów uzależnień (dane szacunkowe wg. PARPA).

		W Polsce 38,6 mln	W mieście 100 tys. mieszkańców	W mieście 25 tys. mieszkańców	W gminie 10 tys. mieszkańców
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tys.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Osoby pijące szkodliwie	ok. 5-7% populacji	ok. 2-2,5 mln	ok. 5.000-7.000 osób	ok. 1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	ok. 2/3 osób dorosłych oraz ok. 2/3 dzieci z tych rodzin	ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.300 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Na terenie Miasta i Gminy Ostrzeszów łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych uchwalonych przez Radę Miejską w Ostrzeszowie w roku 2017 wynosił 100 (65 punktów sklepowych i 35 punktów lokalowych).

Tabela 4. Wartość sprzedanego alkoholu w mieście i gminie Ostrzeszów w roku 2015-2016 (wartości podane w złotych).

WARTOŚĆ SPRZEDANEGO ALKOHOŁU W ROKU 2015

Typ sprzedaży	Ogółem	Według rodzajów posiadanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu		
		do 4,5% oraz piwo	powyżej 4,5% do 18%	powyżej 18%
Ogółem	20 335.13 2,52	8 827.943,77	1 810 711,78	9 696.476,97
Na miejscu	1 147.962,00	570 179,79	48 843,71	528.938,50
Poza miejscem	19 187 17 0,52	8 257 763,98	1 761 868,07	9 167 538,47

WARTOŚĆ SPRZEDANEGO ALKOHOLU W ROKU 2016

Typ sprzedaży	Ogółem	Według rodzajów posiadanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych o zawartości alkoholu		
		do 4,5% oraz piwo	powyżej 4,5% do 18%	powyżej 18%
Ogółem	21 169,15 0,39	9 130.257,21	2 054 111,55	9 984.781,63
Na miejscu	1.195.478, 41	605.501,15	42.565,99	547.411,27
Poza miejscem	19.973.67 1,98	8 524.756,06	2 011.545,56	9.437.370,36

Tabela 5. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w mieście i gminie Ostrzeszów w latach 2013-2017.

Rok	Ogółem	Liczba punktów sprzedaży alkoholu do spożycia poza miejscem sprzedaży				Liczba punktów sprzedaży alkoholu do spożycia w miejscu sprzedaży			
		razem	wg zawartości alkoholu			razem	wg zawartości alkoholu		
			do 4,5% oraz piwo	pow. 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa)	pow. 18%		do 4,5% oraz piwo	pow. 4,5% do 18%	pow. 18%
2013	85	61	60	55	56	31	31	15	18
2014	86	62	61	57	58	32	32	17	19
2015	83	62	60	58	59	30	30	30	15
2016	82	59	58	55	57	30	30	13	16
2017	87	60	59	56	58	33	33	14	17

II Cele programu

- 1) Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i narkomanii oraz zmniejszenie rozmiarów tych, które aktualnie występują;
- 2) Ulepszenie sposobów radzenia sobie z problemami aktualnie występującymi w gminie;
- 3) Zmniejszenie naruszeń prawa na rynku alkoholowym;
- 4) Zwiększenie wiedzy młodzieży i dorosłych w zakresie problemów alkoholowych i narkomanii;
- 5) Zmniejszenie udziału nietrzeźwości wśród przyczyn naruszeń prawa i porządku publicznego;
- 6) Zmniejszenie ilości i dolegliwości alkoholowych oraz zaburzeń życia rodzinnego (przemoc, zaniedbania);

- 7) Minimalizacja szkód spowodowanych nadużywaniem alkoholu (kierowcy, kobiety w ciąży – FAS);
- 8) Promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii;
- 9) Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.

III Zadania do realizacji

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych od alkoholu i narkotyków.

- kontynuacja działania punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych, członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy;
- współpraca z Poradnią Leczenia Uzależnień dla osób z problemem alkoholowym i używających środki psychoaktywne w zakresie realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii podejmie działania zmierzające do poddania się leczeniu odwykowemu osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- Finansowanie/dofinansowanie działalności świetlic środowiskowych, socjoterapeutycznych, opiekuńczo-wychowawczych i innych struktur dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym;
- dofinansowanie wybranych programów terapeutycznych dla osób współuzależnionych oraz dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym i problemem przemocy w rodzinie;
- tworzenie i koordynowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie z problemem alkoholowym poprzez monitorowanie realizowanych działań;

- współdziałanie ze strukturami policji, pomocy społecznej, sądami i prokuraturami w zakresie wdrożenia procedury „Niebieska Karta”;
- członkostwo w interdyscyplinarnym zespole ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej dzieciom – ofiarom przemocy oraz ich rodzinom;
- dofinansowanie programów terapeutycznych dla dzieci – ofiar przemocy;
- finansowanie ferii oraz wakacji dla dzieci ze świetlic środowiskowych z terenu miasta i gminy.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

- finansowanie programów profilaktycznych dla uczniów realizowanych w szkołach podstawowych w ramach szkolnego programu profilaktyki;
- finansowanie programów i zajęć mających na celu kształtowanie właściwych postaw dzieci i młodzieży wobec alkoholu, m.in. poprzez: promowanie zdrowego stylu życia, zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży;
- finansowanie/dofinansowanie programów profilaktyczno-edukacyjnych realizowanych w grupach podwyższonego ryzyka (dzieci i młodzież z rodzin z problemem alkoholowym, wychowankowie młodzieżowych ośrodków szkolno-wychowawczych, internatów, burs);
- wspieranie edukacji rodziców i wychowawców w zakresie pomocy młodzieży w utrzymaniu abstynencji oraz kształtowaniu atmosfery społecznej negującej nadmierne używanie alkoholu i narkotyków;
- promowanie/wspieranie/dofinansowanie programów sportowych z elementami profilaktyki w zakresie organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży, stanowiących alternatywę wobec używania napojów alkoholowych i narkotyków w szkołach;
- dofinansowanie interdyscyplinarnych szkoleń na temat przemocy w rodzinie i współpracy służb;

- finansowanie/dofinansowanie szkoleń dla członków GKRPA oraz wychowawców świetlic środowiskowych mających kontakt ze zjawiskiem alkoholizmu, narkomanii oraz przemocy domowej;
- włączanie się w realizację ogólnopolskich kampanii promujących życie bez alkoholu i narkotyków;
- współpraca z lokalnymi mediami w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy w rodzinie;
- wspieranie kampanii i szkoleń na temat przeciwdziałania przemocy i agresji;
- finansowanie/organizowanie szkoleń dla przedsiębiorców handlujących alkoholem;
- prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką problemów alkoholowych, organizowanie festynów, obchodów lokalnych dni np. trzeźwości, światowego dnia FAS, debat w lokalnych mediach;
- działalność na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców i bezpieczeństwa w miejscach publicznych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

- współpraca z instytucjami i podmiotami pozarządowymi, organizacjami sportowymi, kulturalno-oświatowymi i innymi w zakresie realizacji zajęć profilaktyczno-edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i ich rodzin, szczególnie z grup podwyższonego ryzyka;
- wsparcie finansowe stowarzyszeń abstynenckich;
- zapewnienie warunków działania / pracy / Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, Punktu Konsultacyjnego, Telefonu Zaufania w Klubie Abstynenta;
- zabezpieczenie lokalowe i finansowe pracy GKRPA;
- finansowanie szkoleń członków Komisji (obowiązek ustawowy).

5. Ustalenie szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych oraz kontrole przestrzegania zasad obrotu tymi napojami.

6. Podejmowanie innych działań związanych z problematyką rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii nie ujętych w programie, a ujawniających się w toku jego realizacji.

IV Współpraca z instytucjami w zakresie współrealizacji zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- Urząd Marszałkowski;
- Wielkopolski Urząd Wojewódzki;
- Komenda Powiatowa Policji w Ostrzeszowie;
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrzeszowie;
- Szkoły i inne placówki oświatowe;
- Kościół katolicki i inne związki wyznaniowe;
- Organizacje pozarządowe;
- Grupy samopomocowe AA, Al-Anon;
- Starostwo Powiatowe oraz Gminy z Powiatu Ostrzeszowskiego.

V Monitorowanie stanu problemów alkoholowych i przemocy w rodzinie na terenie Gminy

- zbieranie i opracowywanie danych statystycznych dotyczących problemów alkoholowych, w tym przeciwdziałania przemocy w rodzinie (pedagodzy, policja, pracownicy socjalni, poradnia leczenia uzależnień);
- dokonanie diagnozy opartej na cyklicznych, rzetelnych badaniach problemów i zjawisk związanych z nadużywaniem alkoholu przez dzieci, młodzież - realizują podległe Gminie szkoły w ramach szkolnego programu profilaktyki;
- gromadzenie bazy danych o miejscach i formach pomocy dla osób z problemem alkoholowym i narkomanią;
- pozyskiwanie danych nt. stanu leczenia odwykowego oraz ich ocena;
- pozyskiwanie danych nt. liczby interwencji domowych, liczby przestępstw, danych dotyczących przestępczości nieletnich oraz liczby wypadków drogowych spowodowanych przez „nietrzeźwych” i ich ofiar za pośrednictwem Komendy Powiatowej Policji w Ostrzeszowie;

- współpraca z innymi instytucjami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w celu pozyskiwania przydatnych danych do diagnozy problemów alkoholowych w gminie.

VI Sposoby realizacji zadań

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomani jest koordynowana przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii oraz Referenta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii przy współpracy z wyspecjalizowanymi i uprawnionymi do prowadzenia programów profilaktycznych instytucjami, organizacjami i osobami w tym celu przeszkolonymi.

VII Finansowanie programu

Gminny Program realizowany będzie przez cały rok kalendarzowy w ramach środków finansowych planowanych w budżecie miasta, pozyskiwanych zgodnie z art. 9 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Określa je preliminarz wydatków opracowany na dany rok, zgodny z projektem budżetu gminy w dziale 851 – ochrona zdrowia, w rozdziale 85154 - przeciwdziałanie alkoholizmowi.

VIII Sposób sprawozdawania

Sprawozdanie finansowe i merytoryczne z realizacji Programu, będące integralną częścią rocznego sprawozdania budżetowego, przedstawianego Radzie Miasta Ostrzeszów.

BURMISTRZ
Mellch
mgr inż. Mariusz Witek